

Bas Roestenberg

Veel onrust over Europese norm brand- en rookwerende deurconstructies

Na twee keer te zijn uitgesteld, wordt op 1 november aanstaande de Europese norm voor brand- en rookwerende deur- en raamconstructies, de EN 16034, van kracht. Dat lijkt goed nieuws voor fabrikanten en leveranciers van deuren en kozijnen. Harmonisatie zorgt immers voor transparantie, eenduidigheid en eerlijke marktkansen in Europa. De invoering van de nieuwe norm zorgt voorsnog echter vooral voor onrust. Er zitten nog zo veel haken en ogen aan dat deurfabrikanten geen idee hebben waar ze aan toe zijn.

Door de nieuwe EN 16034 krijgen deurenfabrikanten overal in de EU met dezelfde regels voor brand- en rookwerendheid te maken. De huidige nationale normen verdwijnen, en leveranciers moeten voortaan aan de Europese bouwproductenverordening voldoen. Als bewijs dat een product in lijn is met de EN 16034 – en daarmee aan de Europese bouwproductenverordening – wordt het voorzien van een CE-markering en krijgt de afnemer een prestatieverklaring, gebaseerd op een 'Certificate of Constancy of Performance' die is afgegeven door een 'notified body'. Overigens duurt het nog tot 2019 voordat navolging van de nieuwe Europese productnorm verplicht wordt. In de tussentijdse overgangperiode (de zogenaamde co-existentieperiode) kunnen bedrijven hem vrijwillig volgen, of gewoon vasthouden aan het huidige stelsel.

Historische data

Naar verwachting willen de meeste bedrijven zo snel mogelijk aan de nieuwe regels voldoen, om te voorkomen dat ze achterstand oplopen ten opzichte van de concurrentie. Voor Nederlandse deurenfabrikanten verandert er nogal wat. Tot nu konden ze aan de brandwerendheidseisen voldoen met de inzet van testrapporten, waarin de resultaten van beproevingen zijn opgenomen en de voorwaarden voor toepassing van het product zijn vastgelegd. Aan de

Brandwerendheidstest bij Peutz, met een deurstel van Van Vuuren.

hand van direct applications, extended applications (regels) en de kennis en ervaring van een voor brandtesten geaccrediteerd laboratorium (de zogeheten deskundigenverklaring) is uitbreiding van het toepassingsgebied van de behaalde testresultaten mogelijk. In het nieuwe Europese stelsel vervallen deze deskundigenverklaringen, zijn oude tests die niet volgens de Europese norm zijn uitgevoerd onbruikbaar, en krij-

gen fabrikanten te maken met nieuwe extended applications ('exaps') voor uitbreiding van het toepassingsgebied. "Het zorgt allemaal voor behoorlijk wat onrust", vertelt Jacques Mertens. Hij is lid van de NEN-commissie Brandproeven en werkt als senior consultant brandveiligheid en bouwfysica bij Peutz, een van de drie laboratoria in Nederland die zijn geaccrediteerd voor het testen van brand- en rookwerende

deur- en raamconstructies. Doordat de deskundigenverklaringen verdwijnen, lopen fabrikanten het risico dat ze hele reeksen nieuwe brandwerendheidstesten moeten laten uitvoeren, aldus Mertens. “Om een voorbeeld te geven: in het verleden werd het raamwerk van binnendeuren getest met een zware houtsoort. Op een zeker moment kwamen er varianten op de markt met stroken kunststof. Er was geen exap waarin staat dat je dit materiaal op dezelfde manier in al je andere deuren mag gebruiken zonder je hele assortiment opnieuw te testen. In Nederland kun je echter na een paar goede testresultaten een deskundigenverklaring laten opstellen, waarin in dit geval staat dat je op basis daarvan je hele assortiment mag voorzien van kunststof stroken. Binnen de Europese norm is voor zo'n verklaring geen ruimte meer, dus zul je wellicht een hele reeks aanvullende testen moeten laten uitvoeren – tenzij in de nieuwe Europese exaps staat dat bepaalde delen van bestaande tests mogen worden overgenomen. Dat laatste betekent weer dat je al je historische data moet analyseren, het grootste deel ervan weg kunt gooien en bij een klein deel ervan moet uitzoeken hoe je er binnen de Europese norm mee om moet gaan. Dat is tijdrovend monnikenwerk.”

Gaten

Door de nieuwe norm krijgen fabrikanten dus gaten in hun assortiment omdat bestaande brandwerendheidsclaims vervallen, vult Gerrit Buitenhuis aan. Hij is adviseur techniek en regelgeving bij de Nederlandse Branchevereniging voor de Timmerindustrie (NBVT) die deur- en kozijnfabrikanten vertegenwoordigt, en net als Mertens lid van de NEN-commissie Brandproeven. “Vanuit onze leden krijgen

Brandwerendheidstest (Foto: Weekamp Deuren B.V.).

Proefstuk voor een brandwerendheidstest in het laboratorium van Peutz.

we berichten dat ze tot tientallen aanvullende tests moeten uitvoeren om hun assortiment in stand te houden. Dat is een enorme kostenpost, een brandwerendheidstest kost – als je er al in één keer door komt – veel geld.” Het probleem is dat veel kennis en ervaring niet is opgenomen in de Europese exaps. Dat ligt deels aan de fabrikanten zelf, meent Buitenhuis. “De Europese normcommissie die de extended applications schreef, heeft de afgelopen jaren te weinig input gekregen uit de deurenindustrie. Op zich logisch; we konden prima uit de voeten met de deskundigenverklaringen. Het gevolg is echter dat van het hele stelsel zoals we dat in Nederland hanteerden een groot deel verdwijnt: alleen wat in de Europese test- en extended applications is beschreven mag je gebruiken. Een groot deel van het bestaande assortiment voldoet daardoor niet aan de Europese normen.”

Notified bodies

De onduidelijkheid rond de norm wordt nog vergroot doordat de toekomstige notified

bodies – die in het nieuwe stelsel de ‘Certificates of Constancy of Performance’ afgeven waarop CE-prestatieverklaringen worden gebaseerd – de Europese exaps niet eenduidig interpreteren. Wanneer moet voor de wijziging van een bestaande brandwerende deurconstructie bijvoorbeeld een compleet nieuwe test worden uitgevoerd? De instituten die een notified body-status hebben aangevraagd, denken daar onderling heel verschillend over. “Het gevolg is dat de ene deurfabrikant meent dat hij honderden nieuwe brandtesten moet laten uitvoeren, terwijl een concurrent denkt met twee of drie aanvullende testen klaar te zijn”, vertelt Buitenhuis. “Afhankelijk van met welk instituut je om de tafel zit krijg je een ander verhaal. Dat kan tot ‘shop’-gedrag leiden, waarbij fabrikanten de notified body kiezen die een zo gunstig mogelijke uitleg aan de exaps geeft. We hebben daar onze zorgen over geuit bij de overheid; er moet eigenlijk een commissie komen die de eenduidigheid rond die Europese exaps bewaakt.”

Binnendeuren

Los van alle inhoudelijke onduidelijkheid trakteerde de Europese Commissie de deurenindustrie onlangs op een andere onaangename verrassing: de CE-markering lijkt voorlopig niet van toepassing op binnendeurenconstructies. De productnorm (prEN 14351-2) die niet met brand- en rookwerende deur- en raamconstructies heeft te maken (maar bijvoorbeeld wel met geluid- of luchtdoorlatendheid) is voor deze productgroep nog niet klaar. De Europese Commissie eist dat de CE-markering echter alle normen tegelijk dekt, en dus wordt het systeem voor

ROOKWERENDHEID

Volgens het Nederlandse Bouwbesluit geldt bij deurconstructies dat de rookwerendheid ‘anderhalf maal de brandwerendheid’ is. Een constructie met 30 minuten brandwerendheid is dus 45 minuten rookwerend. “Het is een afspraak waarmee we elkaar voor de gek houden”, aldus Gerrit Buitenhuis. “Een deur die bij een brandtest 30 minuten vlammen tegenhoudt en na 31 minuten in elkaar zakt, is in de 14 minuten daarna officieel nog steeds rookwerend. Dat is uiteraard onzin.”

Deze opmerkelijke Nederlandse regel vervalt echter in het nieuwe Europese stelsel. Een nieuwe Nederlandse norm – NEN 6075 – is al voorbereid en verwijst voor de rookwerendheid van deurconstructies door naar de Europese norm, waardoor de rookwerendheid kan worden getest en onderdeel wordt van de CE-markering.

Brandproef van een 60+ dubbeldeurs met paneel erboven in een Avento-kozijn.

Brandwerendheidstest in het laboratorium van Peutz.

deze productgroep simpelweg uitgesteld. Buitenhuis: "Het kan nog wel een of twee jaar duren voordat brandwerende binnen-deurconstructies, die het grootste deel van de markt beslaan, onder de nieuwe norm vallen. Hoogstwaarschijnlijk wordt dit pas in oktober – één maand voordat het nieuwe stelsel van kracht is – officieel naar buiten gebracht. En het is meer dan een gerucht, want de overheid heeft aangegeven dat we onze leden er nu al over mogen informeren. We vinden dit werkelijk onvoorstelbaar, maar blijkbaar gebeurt het. Bedrijven die net de crisis hebben overleefd, investeren nu fors om te voldoen aan een nieuwe product-norm en krijgen dadelijk een maand van tevoren te horen dat de hele CE-markering

voor binnendeuren voorlopig niet doorgaat. De Europese Commissie heeft geen idee wat de gevolgen zijn; bedrijven verleggen hun investeringen, houden voorlopig vast aan het oude stelsel waarbij ze gebruikmaken van de kennis en ervaring van een geaccrediteerd laboratorium, en lopen over een of twee jaar – als de productnorm wel voor binnendeurconstructies geldt – opnieuw tegen een hoop onrust aan."

Toekomst

Hoewel de invoering van de Europese norm dus allerminst soepel verloopt, benadrukken Jaques Mertens en Gerrit Buitenhuis dat het nieuwe stelsel op de lange termijn voordelen biedt. Mertens: "Als iedereen uiteindelijk

COMPLETE DEURSETS

De Europese norm EN 16034 is alleen van toepassing op volledige deursets, oftewel afgemonteerde deuren inclusief kozijn. Op dit moment hebben complete sets maar een beperkt marktaandeel in Europa. De meeste aannemers kopen op prijs losse kozijnen en deurbladen om ze zelf samen te brengen. Dit gaat in 2018 veranderen, door de wet Verbeterte Kwaliteitsborging in de Bouw. Door deze wet wordt de bouwconsument beschermd middels een opleverdossier. Daarin geeft een onafhankelijke partij aan of het gebouw voldoet aan de bouwregelgeving, inclusief de regelgeving voor brandwerendheid. Een aannemer die zelf deurconstructies samenstelt is daarbij tien jaar lang verantwoordelijk voor de brandwerendheid. Aannemers zullen daarom overstappen op complete sets met CE-markering, zodat ze die verantwoordelijkheid verleggen naar de deurleverancier.

weet waar hij aan toe is, krijg je veel eerlijker marktverhoudingen omdat iedereen in Europa aan dezelfde vaste regels is gebonden en er geen ruimte meer is voor subjectieve aspecten, zoals de zogenaamde deskundigenverklaring. Door binnen het nieuwe stelsel meer samenwerking te zoeken, kunnen de kosten van eventuele nieuwe tests bovendien worden beperkt. Zo laat de Nederlandse Branchevereniging voor de Timmerindustrie (NBvT) waar Gerrit Buitenhuis voor werkt raamconstructies testen, waarna de testrapporten beschikbaar worden gesteld aan de 150 leden. Samenwerking kan er ook toe leiden dat een test slimmer wordt uitgevoerd, vertelt Mertens. "Marktpartijen kunnen bijvoorbeeld samenwerken met laboratoria en onderzoeken hoe met één testopstelling voor brandwerendheid zo veel mogelijk verschillende tests kunnen worden uitgevoerd. Je kunt met één testopstelling een deur testen met en zonder ruit, met en zonder bovenlicht, enzovoort. Dat maakt de test moeilijker, maar als hij slaagt, kun je op basis van één test veel meer variabelen afdekken en dus meer verschillende deuren van een CE-markering voorzien."